

DEN NORSKE KIRKE
Bergen Domkirke menighet
Domprosten

dek 17

Kultur- og Kirkedep.	
KI	
Dok.nr. 03/385	Dato. 25/11 03
Side. 540	Beh. KRS

Domkirken
Mariakirken
Johanneskirken
Nykirken

Det Kongelige Kultur- og Kirkedepartement
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo

Bergen 24 11 03

HØRING – TJENESTEORDNING FOR PROSTER OG MENIGHETSPRESTER

Det vises til brev av 10 10 03 med forespørsel om å komme med uttalelse til forslag til ny tjenesteordning for prost og menighetsprest. Før jeg kommenterer de to konkrete forslagene, ønsker jeg å melde en reaksjon både når det gjelder den korte frist som er satt for uttalelse og samtidig melde at jeg har mottatt sterke reaksjoner fra prester i eget prosti over at det nå er arbeid med endring av tjenesteordning både for prost og menighetsprest uten at menighetsprestene får anledning til å avgi egen høringsuttalelse. Dette er reaksjoner jeg svært godt forstår. Selv om det kan sies at prestene høres gjennom PF, mener jeg at det ville ha vært klokt at hver enkelt også fikk anledning til å avgi egen uttalelse. En slik mulighet ville gitt oss en bedre prosess. Sett fra min side ville det heller ikke vært unaturlig at menighetsrådene fikk anledning til å uttale seg eller i det minste ble gjort kjent med de nye forslagene. En ny tjenesteordning for prost og menighetsprest vil sterkt angå både menighetsråd og øvrige ansatte i vår kirke.

Generelle merknader

Det er åpenbart at de nye forslagene legger opp til en tydeliggjøring av Den norske Kirke som organisasjon med en sterkere ledelse. Dette er en utvikling jeg støtter. Problemet i Den norske Kirke har ikke vært for mye ledelse, men heller at ledelsen har vært for utydelig og med for få virkemidler. Jeg slutter meg derfor til en utvikling som tydeliggjør prosten som leder og ser at en forutsetning for å få dette til er at tjenesteområdet for den enkelte prest utvides. Når dette blir gjort, er det imidlertid helt avgjørende at vi samtidig sikrer at hvert sokn får sin sokneprest som har et særskilt ansvar for dette området. Slik jeg ser det, er det også positivt at man i og med de nye forslagene til tjenesteordning synes å gå over fra tidligere regelstyring og til målstyring.

Tjenesteordning for prost

Det er klart at §1 i det nye forslaget til tjenesteordning forutsetter - og bare kan forstås i sammenheng med - tjenesteordning for biskoper. Jeg er ikke sikker på at dette uten videre vil være klart for alle, og ville derfor tenke at dette punktet burde utvides noe.

Jeg beklager at §2 i den gamle tjenesteordning hvor prostene skulle ” ..arbeide for gode kollegaforhold og et godt åndelig fellesskap mellom de kirkelig ansatte i prostiet....” Ikke er videreført i det nye forslaget. Selv om det er godt mulig å forstå hvorfor denne setningen er

tatt ut, mener jeg at det er viktig at noen har dette ansvaret og etter min mening bør det tilligge prostene som er den eneste som har et uttrykt ansvar for hele prostiet. At det er mulig å si at noen proster har misbrukt den gamle formuleringen, er etter min oppfatning ikke grunn nok til at dette viktige anliggendet forsvinner.

Jeg ønsker å gi min tilslutning til ny §2 hvor det sies at prostene er forpliktet på "...de mål og strategier som er fastsatt for virksomheten i Den norske Kirke og i vedkommende bispedømme." Det er absolutt på sin plass at Den norske Kirke på denne måten tydeliggjøres som organisasjon.

§3 tydeliggjør prostene som arbeidsgiver. I og med dette forslaget har vi fått en prosterolle som er klart annerledes enn den gamle rollen hvor prostene var prestenes talsmann. Selv om dette vil være en krevende rolle for prostene, er det etter min mening helt nødvendig at prostenes ansvar som arbeidsgiver tydeliggjøres. Sett fra prestenes side vil det også være avgjørende at arbeidsgiver er både tydelig og nær.

§1 i det nye forslaget til tjenesteordning åpner opp for en nesten grenseløs mulighet for Biskopen til å delegere. Også dette er en utvikling jeg vil støtte. Ja, jeg vil uttrykke det enda sterkere. Muligheten for biskopen til å delegere, er langt på vei nødvendig for at biskopen skal kunne utøve sin funksjon.

Jeg finner også å ville kommentere to forhold som berører domprostene og dennes spesielle tjeneste. Både gammel §14 og ny §8 fremhever det spesielle i domprostens tjeneste ut fra synsvinkelen at denne er "...biskopens faste vikar". I den gamle §14 het det også: "...Biskopen kan etter godkjenning av Kirkedepartementet bemyndige domprostene til å utføre embetshandlinger som tilligger biskopen." Det nye forslaget kan forstås dit hen at domprostens særstilling endres. I så fall vil det være en reversering av den utvikling vi har sett gjennom den siste tid hvor domprostens rolle er blitt styrket. Slik jeg ser det vil det være naturlig å tenke at biskopen i medhold av §1 kan bemyndige prostene til å utføre embetshandlinger som tilligger biskopen. Så langt jeg forstår er dette bakgrunnen for at nåværende §14 annet ledd ikke er videreført. Prostene kan imidlertid etter §7 annet punktum neppe pålegges slike oppgaver utenfor sitt eget prosti. Jeg vil derfor anbefale at det tas inn bestemmelse som innebærer at domprostene i særskilte tilfeller kan pålegges å utføre biskoppelige embedshandlinger også utenfor domprostiet, jfr. §8 annet punktum og §9 første punktum.

En spesiell utfordring ligger i tilretteleggelsen av §6a. Her sies det at prostene gjør menighetstjeneste i prostiet slik biskopen fastsetter. Ut fra domkirkens spesielle stilling og for å beholde nærheten mellom domprostene og domkirken, mener jeg at det er viktig at domprostens menighetstjeneste i størst mulig grad knyttes til domkirken. Domkirken er mer enn en menighetskirke.

Tjenesteordning for menighetsprest.

Her ønsker jeg å kommentere 3 forhold ut over de generelle merknader som allerede er gitt:

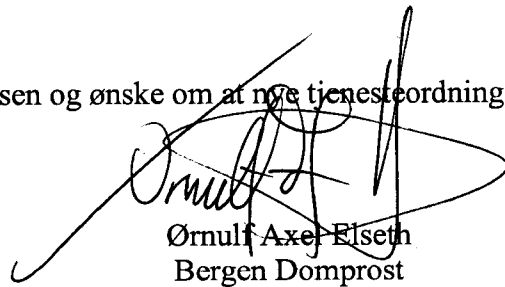
Det første gjelder den nye bestemmelse om at "...soknepresten er kapellanens nærmeste overordnede når ikke annet er bestemt av biskopen" (§8) Prinsipielt mener jeg det er en riktig utvikling. Det er ikke mulig for prostene i de største prostier å kunne følge opp sitt arbeidsgiveransvar godt nok hvis vedkommende skal ha medarbeidersamtale med alle prestene i prostiet. Dersom det tydeliggjøres at soknepresten også i arbeidsgivermessig sammenheng er overordnet for kapellanen, vil det gi oss en tydeligere styringsstruktur.

Samtidig med at dette sies, må vi imidlertid ikke underslå at det også vil ligge en svært krevende utfordring for soknepresten i å få dette ansvaret. Erfaringen i dag er at mange kapellaner langt foretrekker å ha prosten som nærmeste overordnede og den som følger opp arbeidsgiveransvaret.

§9 sier uttrykkelig at "alle menighetsprester har hele prostiet som tjenstedistrikt...." Jeg har tidligere sagt at dette er en av de underliggende premisser for hele den nye tjenesteordningen og at jeg støtter dette anliggendet. Men like viktig mener jeg at det er å understreke at hver sokn har sin sokneprest som har et særskilt ansvar for å være hyrde for dette området. I foredraget avdelingsdirektør Thom Rafoss holdt på årets prostekonferanse, ble dette sagt uttrykkelig. (Side 7 annet avsnitt) Etter min mening bør det imidlertid sies eksplisitt i den nye tjenesteordningen.

En siste kommentar fra min side vil være å anmelde et sterkt ønske om å finne formuleringer som styrker forholdet mellom menighetsprest og menighetsråd. De nye tjenesteordningene uttrykker på en god måte forpliktelsen til å følge vedtatte strategier for Kirken og bispedømmet, men jeg finner ikke liknende formuleringer når det gjelder forpliktelse på menighetens strategiske arbeid.

Med vennlig hilsen og ønske om at nye tjenesteordninger skal tjene vår kirke

Ørnulf Axel Elseth
Bergen Domprost